

KONTAKT NA ODESILATELE:

(Vyplňte i v případě, že jste podepsali petici.)

jméno

adresa

telefon

e-mail

ARNIKA UVÍTÁ VAŠI POMOC A PODPORU!

Chci se osobně zapojit:

- chci Arniku finančně podpořit, zašlete mi více informací
- chci Arnice pomáhat jako dobrovolník
- chci se účastnit akcí, které Arnika pořádá
- chci dostávat aktuální zprávy Arniky e-mailem

NAPIŠTE VLÁDĚ, ŽE O SVÁ PRÁVA STOJÍTE!

Skuteč: supermarket v parku?

V roce 2006 představil jeden z obchodních řetězců plán na stavbu supermarketu ve Skutči. Měl vzniknout na místě zelené plochy s hřištěm, což vyděsilo tamní lidi. Založili občanské sdružení a vstoupili do správních řízení. Navrhli, aby se supermarket postavil na jiném pozemku opuštěné továrny. Přestože se ukázalo, že supermarket není v rozporu s územním plánem, lidé zachránili desítky stromů. Úřady sice jejich námítky neuznaly, nakonec ale pomohl soud a konstatoval, že dokud není stavba povolena, není možné kácet. Park obyvatelům dosud slouží.

Supermarketu by muselo ustoupit asi padesát stromů. Lidé by tak přišli o parčík v lokalitě, kde je díky dopravě z lomu zhoršená kvalita ovzduší.

Foto: Miroslava Filipi, Občanské sdružení Za zelenou Skuteč

Pankrác: mrakodrapy zakázal soud

Již od roku 2000 čelí občanská sdružení z Pankráce plánu developerů na výstavbu „pražského Manhattanu“. Mrakodrapy mají obsahovat kanceláře, luxusní apartmány a hotel. Jen u některých budov se hodnotí vlivy na životní prostředí. Lidé se tak musí účastnit územních a stavebních řízení. Přestože úřady jejich námítky ignorují, soudy to vidí jinak. Zrušily povolení pro stavbu nových nájedů na severojižní magistrálu i pro stavbu mrakodrapů. Potvrdily, že v lokalitě se znečištěným ovzduším nelze povolit stavby, které přitahují další tisíce aut.

Lidé z Pankráce požadují, aby nová výstavba respektovala historické panorama Prahy a přinesla také něco místním. Místo kancelářů by uvítali spíše sportovní a kulturní zařízení či služby.

Foto: Jan Losenický, Arnika

Sdružení Arnika se zabývá ochranou mokřadů a vodních toků, omezoáním znečištění životního prostředí toxickými látkami a podporou účasti veřejnosti v rozhodování o životním prostředí. Posláním Arniky je zlepšení stavu životního prostředí, jeho obrana před znečišťováním, ochrana a obnova přírodních hodnot na území České republiky, ale i v evropském kontextu.

CENTRUM PRO PODPORU OBČANŮ

Centrum pro podporu občanů poskytuje poradenství občanským sdružením a obcím, které přesahuje klasické právní rady. Zásadní rozhodnutí, která ovlivňují kvalitu životního prostředí, mnohdy vznikají za zdmi úřadů a bez vědomí lidí, kterých se rozhodování týká. Pomáháme lidem vyznat se v zákonech. Prosazujeme právo občanů na informace a účast veřejnosti v rozhodování.

Kampaň „**Nenechme se vybagrovat!**“ reaguje na pokus české vlády omezit práva lidí účastnit se rozhodování o životním prostředí. Politikové tvrdí, že připomínky občanů ohrožují konkurenceschopnost ekonomiky. Stát by měl spíše řešit korupci, neschopnost úřadů a pomalost soudů. Naším vzorem mohou být severské země, které mají vysokou úroveň demokracie a zároveň patří k nejbohatším na světě.

Činnost Arniky se neobejde bez finanční podpory lidí, jako jste Vy. Pomozte nám, prosím, pokračovat v aktivitách na ochranu životního prostředí. Číslo účtu Arniky je: 290 011 7959 / 2010. Podpořte naši práci například 365 korunami, tedy symbolickou korunou denně. Děkujeme Vám za jakýkoli příspěvek.

Arnika – Centrum pro podporu občanů
Chlumova 17, 130 00 Praha 3
telefon + fax: 222 781 471, e-mail: cepo@arnika.org, http://arnika.org

Vydání tohoto letáku podpořila Nadace Partnerství a Nadace Open Society Fund Praha v rámci grantové výzvy „Zapojení občanské společnosti do zlepšování politické kultury v ČR z programu „Posilování role práva“. Dárci neodpovídají za obsah tiskovin.

Úvaly: život vedle továrny

V roce 2000 postavila na kraji Úval u Prahy španělská firma načerno lisovnu automobilových dílů. Lidé, kteří si tam v nové čtvrti zrovna stavěli rodinné domy, neměli tušení, co se chystá. Podle územního plánu byla celá lokalita vymezena pro drobnou nerušící výrobu, obchody a služby. Duňění lisů bylo nesnesitelné. Lidé založili občanské sdružení, zpochybnili vydaná povolení a pustili se do boje s úřady. I když se jim nepodařilo továrnu uzavřít, znemožnili její trojnásobné rozšíření. Majitel musel také investovat do odhlučnění a vysázet pás stromů.

Lisovna vyrostla přímo za rodinnými domky. Hluk z lisování plechů a překládání šrotu znemožňoval otevřít okna nebo pobývat na zahradách. Desítkám rodin to znehodnotilo bydlení i investice.

Foto: Ondřej Petrlík, Arnika

Arnika
Chlumova 17
Praha 3
130 00

Odpovědní zásilka
– poštovné hraď adresát.

Až budou chtít u Vašeho domu stavět, necháte se vybagrovat?

Jaká bude Vaše obec?

Nový dům v sousedství se do Vaší ulice příliš nehodí... Obchodní centrum zabralo kus parku, kam jste byli zvyklí chodit... Za městem vyrostly podivné skladové haly... Také jste něco podobného zažili? Chcete-li ovlivnit, jak vypadá Vaše město, obec, Vaše čtvrt nebo ulice, zúčastněte se rozhodovacích procesů. I Váš hlas je důležitý pro budoucnost míst, která máte rádi.

Čkoliv většina lidí si všimne nových staveb zpravidla až ve chvíli, kdy přijedou jeřáby a bagry, samotné výstavbě předchází řada úředních procedur. Počínaje přípravou územního plánu, přes hodnocení vlivů na životní prostředí, až k územnímu a stavebnímu řízení.

V zemích západní Evropy je zapojování lidí do rozhodování politiků a úřadů běžnou věcí. V České republice často nemáme dost informací, neznáme dobře svá práva a také úředníci a politikové nejsou vůči občanům dostatečně vstřícní a otevření. To všechno ale můžeme změnit.

České zákony dávají občanům možnost se prakticky všech rozhodovacích procesů účastnit a uplatňovat připomínky. Podoba měst, obcí a krajiny tak záleží na každém z nás.

Jihlavské obchodní centrum City Park je příkladem nevhodné stavby, jejíž podobu se občanům podařilo ovlivnit jen velmi málo. Foto: Jan Losenický, Arnika

Jaká máme práva?

Mezinárodní úmluva, podepsaná v roce 1998 v dánském Aarhusu, zaručuje všem občanům Evropy možnost podílet se na rozhodování o životním prostředí. Máme tři práva:

1. Právo na informace

Všechny informace, které mají k dispozici úřady, musí být přístupné také občanům. Nenechte se odradit, když se úředníci ohrazují obchodním tajemstvím nebo ochranou osobních údajů. Informací, které zákon umožňuje utajovat, je naprosté minimum.

2. Právo na účast v rozhodování

Každý občan má právo vstupovat do procesů a úředních řízení, v nichž se povolují stavby, zásahy do krajiny nebo průmyslové a zemědělské provozy. Občané mohou vznášet požadavky a podávat námítky, případně se odvolat k nadřízenému úřadu.

3. Právo na nezávislý soud

Pokud nesouhlasíte s rozhodnutím úřadů, můžete nechat celou věc přezkoumat soudem. Nepomůže-li soustava českých soudů, dospějí některé kauzy až k Evropskému soudu pro lidská práva či k Soudnímu dvoru EU. Nebojte se soudů – poplatky nejsou tak vysoké, jak se možná obáváte. Vždy se však poradte s právníkem.

Jak se účastnit rozhodování?

Různé rozhodovací procedury upravují zapojení lidí odlišně. Obecně lze říci, že největší práva mají **vlastníci nemovitostí**, které může ovlivnit stavba nebo záměr, který se projednává. Klíčové je ale dozvědět se vůbec, že úřady něco projednávají. Jedinou jistotou je sledovat úřední desky úřadů (přínejmenším obecního úřadu) – ty jsou dnes dostupné na internetu.

Specifické postavení dává zákon občanským sdružením. Ta mají právo být předem, na základě žádosti, informována o některých záměrech, které úřady projednávají. Pokud tušíte, že by se ve Vašem okolí mělo dít něco, čeho se obáváte, je **občanské sdružení** nejlepší možností, jak získat některé informace a uplatnit připomínky.

Připomínky ve všech procesech se uplatňují zpravidla písemně, někdy úřady svolávají také veřejná projednání. Možnost zapojit se do procesu je vždy časově omezena – **lhůty je nutné dodržet**. Pokud se do konkrétního řízení včas přihlásíte, stáváte se jeho účastníkem a máte stejná práva, jako ostatní účastníci tohoto řízení.

Od územního plánu k zahájení stavby

Následující přehled uvádí v chronologickém pořadí nejtypičtější rozhodovací procesy. Než úřady vydají stavební povolení, musí proběhnout předchozí procesy (ne ve všech případech je však nutné, aby proběhly úplně všechny).

ÚP

Územní plánování

Určuje využití jednotlivých pozemků – stanoví, kde může být obytná výstavba, kde průmysl nebo silnice, kde parky a jiné nezastavěné plochy.

- * **připomínky může podat kdokoli. Větší práva mají „zástupci veřejnosti“ a vlastníci nemovitostí.**
- * **schvaluje zastupitelstvo obce**
- * **proti územnímu plánu je možné podat žalobu**

EIA

Hodnocení vlivů (EIA)

U velkých staveb je povinné posuzování vlivů na životní prostředí. Provádí ho nezávislí odborníci. Výsledkem je soubor doporučených podmínek pro stavbu či záměr.

- * **připomínky může podat kdokoli**
- * **vede ministerstvo životního prostředí nebo krajský úřad**
- * **proti výsledku není možné odvolání ani samostatná žaloba**

IPPC

Integrované povolování (IPPC)

Slučuje řízení týkající se vlivu na vodu, půdu, ovzduší, přírodu a zdraví do jednoho řízení. Zároveň se posuzuje, zda navržený provoz odpovídá „nejlepší dostupné technologii“.

- * **připomínky může podat kdokoli**
- * **rozhoduje krajský úřad**
- * **sdružení může jako účastník řízení podat odvolání a žalobu**
- * **každých 8 let se provádí revize povolení**

Ř

Řízení o zásazích do přírody

Jde např. o povolení ke kácení stromů, k zásahu do významného krajinného prvku, vydání výjimky k zásahu do biotopu chráněných druhů živočichů apod.

- * **připomínky může podat jen účastník řízení**
- * **rozhoduje příslušný úřad pro ochranu přírody**
- * **sdružení může jako účastník řízení podat odvolání a žalobu**

ÚR

Územní řízení

Povoluje se v něm umístění konkrétní stavby na konkrétní pozemky. Stavba musí být v souladu s územním plánem.

- * **připomínky může podat kdokoli**
- * **rozhoduje stavební úřad**
- * **sdružení a sousedé mohou jako účastníci podat odvolání a žalobu**

Desatero pro účast v rozhodování

1. **Seznamte se s územním plánem své obce či města**
2. **Sledujte úřední desky nebo založte občanské sdružení**
3. **Účastněte se zasedání obecního zastupitelstva**
4. **Pokud je zahájeno řízení, včas se do něj přihlaste**
5. **Informujte o dění své sousedy a spoluobčany**
6. **Účastněte se aktivně veřejných projednávání**
7. **K úředním procesům podávejte písemná vyjádření**
8. **Zjistěte stanoviska hygienika, úřadů na ochranu přírody**
9. **O vážných problémech informujte média**
10. **Pokud nesouhlasíte s rozhodnutím, obraťte se na soud**

Potřebujete podrobnější info nebo naši pomoc? Navštivte: www.arnika.org/ucastverejnosti

Stavební řízení

Povoluje se v něm konkrétní stavba včetně detailů. Aby mohla být stavba povolena, musí odpovídat územnímu plánu a bezpečnostním požadavkům. Větší stavby musí mít územní rozhodnutí a další povolení.

- * **připomínky může podat jen účastník řízení**
- * **rozhoduje stavební úřad**
- * **sdružení a sousedé mohou jako účastníci podat odvolání a žalobu**

Stavební povolení

ZA POSÍLENÍ KONKURENCESCHOPNOSTI ČESKÝCH OBČANŮ

Vážený pane premiére, vážení páni ministři, paní senátorky a poslankyně, páni senátoři a poslanci

čistý vzduch a voda, zachování krás české krajiny i kvalitního prostředí měst a obcí pro život jsou přinejmenším stejně důležité, jako ekonomická prosperita. Zásadně nesouhlasíme s tím, aby byly změkčovány zákony na ochranu životního prostředí. Odmítáme také omezování občanských práv účastnit se rozhodovacích procesů; tato práva mají v demokratické společnosti patřit k samozřejmostem. Chystané úpravy zákonů by nepochybně zvýšily zisky průmyslovým podnikům a developerům, ale poškodily by většinu obyvatel České republiky.

V úvahách o „konkurenceschopnosti“ nemůžete brát v úvahu pouze miliardy, které mohou ušetřit podniky v případě, že jim dovolíte přestat brát ohledy na životní prostředí a vyloučíte z rozhodování občany. Znečištěný vzduch, zamořená voda a zničená příroda povedou k nárůstu vážných onemocnění. Náklady na léčení lidí přitom zatím nikdo nespočítal.

Žádáme Vás konkrétně, abyste prosazovali:

- 1) **zachování procesu posuzování vlivů na životní prostředí** (tzv. EIA) jako samostatné procedury v kompetenci orgánů ochrany životního prostředí a rozšíření možnosti občanů žalovat chybné závěry EIA u nezávislého soudu,
- 2) **zachování práva občanů a občanských sdružení účastnit se stavebních řízení** a zahrnutí také obecních samospráv mezi účastníky stavebních řízení,
- 3) **zachování práva občanských sdružení účastnit se správních řízení**, v nichž se jedná o životním prostředí (kácení stromů, otevírání lomů a dolů, nakládání s odpady apod.), zahrnutí také občanů žijících v daném místě a vlastníků dotčených nemovitostí do těchto řízení, a zachování práv občanů a vlastníků nemovitostí v místě velkých dopravních, vodních a energetických staveb.

S pozdravem

podpis

jméno a příjmení

ulice

PSČ, město

e-mail

podpis

jméno a příjmení

ulice

PSČ, město

e-mail

Podpisem vyjadřuji dobrovolný souhlas se zpracováním mých osobních údajů sdružením Arnika (Chlumova 17, Praha 3, IČ. 265 432 81) po dobu neurčitou. Údaje budou použity v souladu se zákonem č. 85/1990 Sb., o právu petičním, a dále pro vnitřní potřebu Arniky za účelem mého dalšího informování. Mám právo přístupu ke svým údajům, právo na opravu či vymazání a další práva stanovená zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

mám zájem o další informace o vývoji situace